

УДК 633.12:631.5

СТРОКИ СІВБИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

Олійник К., студентка, Чалая О.С., к.с.-г.н., доцент
(Державний біотехнологічний університет)

Велике значення для отримання високих врожаїв сільськогосподарських культур є своєчасність проведення сівби. Саме при вчасній сівбі рослини краще забезпечуються вологою і поживними речовинами, добре вкорінюються, розвиваються, протистоять несприятливим умовам. Строки сівби залежать від біологічних особливостей культур і умов навколишнього середовища. Сівбу слід проводити в стислі і оптимальні для даної культури агротехнічні строки. При несвоєчасній сівбі, особливо на пізніх строках, дорослі рослини можуть потрапити в несприятливі умови (заморозки, суховії та інше), що призведе до втрати врожаю.

Для ярих культур велике значення має температура проростання насіння і здатність сходів протистояти можливим весняним заморозкам. За строками сівби вони поділяються на ранні (овес, ячмінь, яра пшениця, горох, вика, цукрові буряки, соняшник), середні (кукурудза, просо, соя, квасоля, сорго, гречка тощо) та пізні (рис, бавовник, тютюн, баштанні). При ранній сівбі рослини краще використовують ґрунтову вологу, менше пригнічуються бур'янами. Ярі хліба менше пошкоджуються шведською мухою, хлібним жуком та іншими шкідниками сільськогосподарських культур. Запізнення із сівбою часто є причиною появи недружних і зріджених сходів, не виповненості зерна, а в олійних рослин – і зменшення виходу олії.

Строки сівби озимих культур повинні бути такими, щоб рослини встигли до зими добре зміцнити, укорінитися, розкущитися і нагромадити в тканинах захисні поживні речовини (вуглеводи), які посилюють їх зимостійкість. Озима пшениця і жито для формування найвищої продуктивності та зимостійкості потребують суми температур на рівні 450–550 °С, тобто 45–50 днів для осінньої вегетації. Тому для боротьби з вимерзанням озимих велике значення мають оптимальні строки сівби. При дуже ранніх строках сівби озимі випривають і пошкоджуються гесенською мухою.

Встановлюючи оптимальні строки сівби культур, слід керуватися рекомендаціями місцевих дослідних установ і досвідом господарств.

Список використаних джерел

1. Лозовіцький П.С. Основи землеробства та рослинництва: посібник для вищих навчальних закладів, К.; 2010, 268 с.
2. Гудзь В. П., Примак І. Д., Будьонний Ю. В., Танчик С. П. Землеробство: Підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. / За ред. В. П. Гудзя. — К.: Центручбової літератури, 2010. — 464 с.